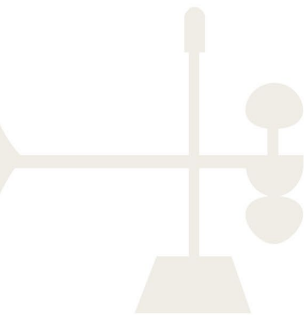

Evidencia údajov v systéme NEIS

I. blok Odborného seminára k aktuálnym témam v oblasti ochrany
ovzdušia

8. október 2025

Monika Jalšovská, Michaela Câmpian

Organizačné záležitosti

- Prosíme vás, aby ste nástup nových pracovníkov, ktorý majú/budú mať v náplni práce OO (VZZO a SZZO), ohlasovali na neis@shmu.sk (skupinová adresa, doručuje sa Jalšovskej, Câmpian a Bellușovej).
- Podobne prosíme oznámiť odchod pracovníkov (MD, dôchodok, ukončenie PP), aby sme im mohli zrušiť (resp. dočasne zablokovať) prístup do NEIS PZ Web a ostatných online služieb NEIS.

Motivačný úvod ☺

- NEIS je primárnym nástrojom pre výkon práce orgánu ŠS OO
- Nie je možné sa vyhnúť práci s NEIS

Čím viac sa s NEIS spriatelíte a budete k systému pristupovať so záujmom, tým ľahšie pôjde Vaša práca.

Obsah

- Správne vedenie okresnej evidencie ZZO
- Vykazovanie ročných údajov a ich kontrola okresným úradom
- Najčastejšie chyby a odporúčania na ich predchádzanie a odstránenie
- Budúcnosť NEIS

Okresný úrad

VSTUPY:
PREVÁDZKOVATEĽ
+OKR.
ADMIN.(OÚ)

Synch.
modul

DATABÁZA
NEIS BU
LOKÁLNA

SNE

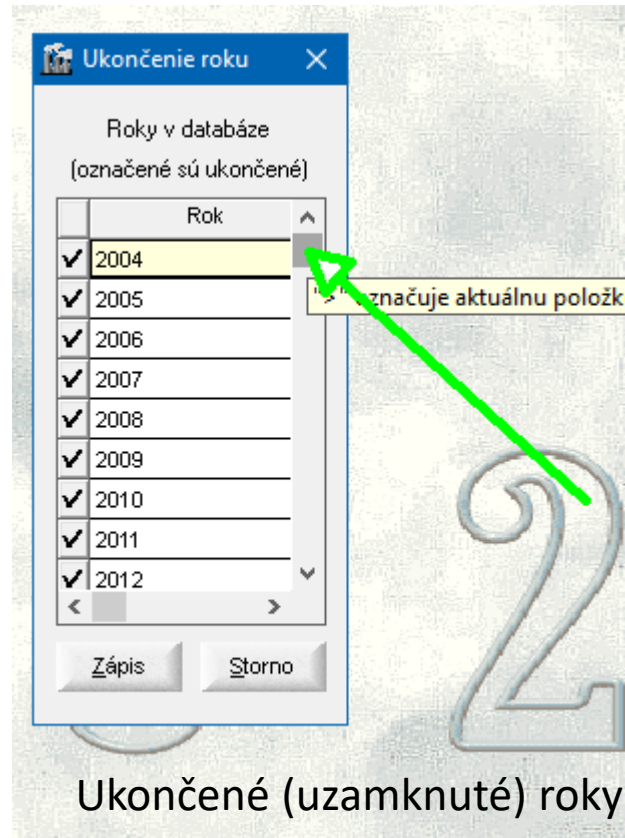
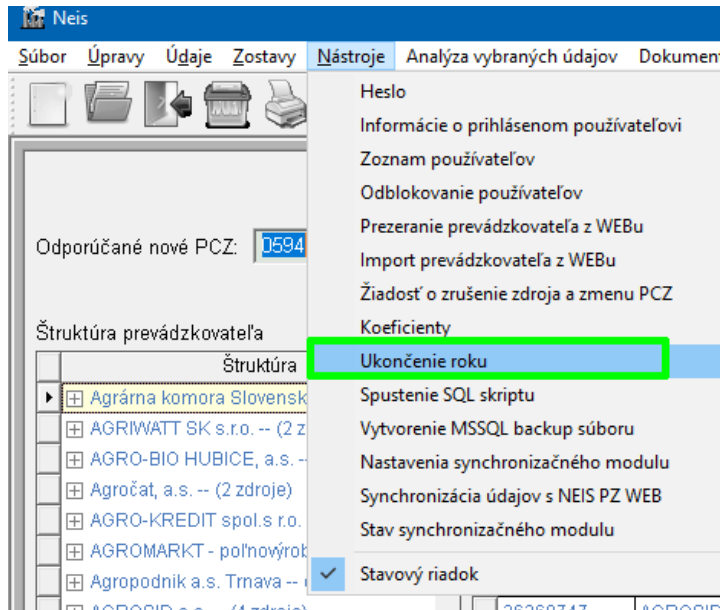
SPRACOVANIE
VÝSTUPOV

CENTRÁLNA
DATABÁZA
NEIS

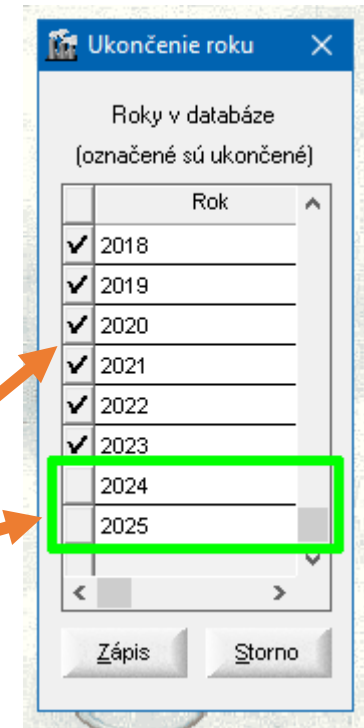
Správne vedenie okresnej evidencie ZZO

- **Evidencia po rokoch v BU:**
- Aktívny databázový rok s predošlým kalendárnym rokom (momentálne 2024)
 - kontrola a opravy (s následným exportom okr. databázy pre SHMÚ)
- Aktívny databázový rok s aktuálnym kalendárnym rokom (momentálne 2025)
 - zaznamenávanie rôznych zmien v evidencii, ktoré sa udiali v roku 2025, napr.
 - zmeny na ZZO (spaľovacie jednotky, technológie, miesta vypúšťania, odlučovače, palivá...),
 - zmena prevádzkovateľa ZZO = zmena IČO,
 - zmena názvu / sídla / štatutára prevádzkovateľa,
 - povolenie nového ZZO a jeho zavedenie do evidencie,
 - vykonanie OTČ na ZZO (ak ich OÚ na zariadeniach eviduje),
 - Zadávanie nových požiadaviek na výmaz ZZO (len ak v 2025 už neboli v prevádzke t. j. neexistovali, alebo od začiatku roka sú MZZO)

Správne vedenie okresnej evidencie ZZO

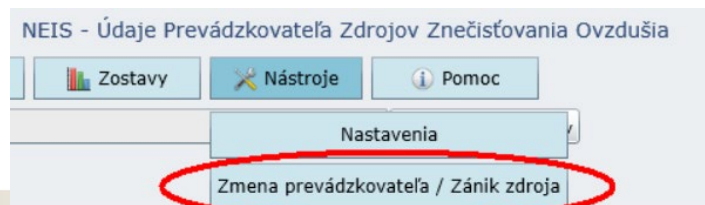

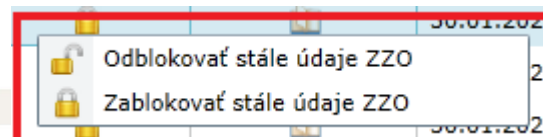
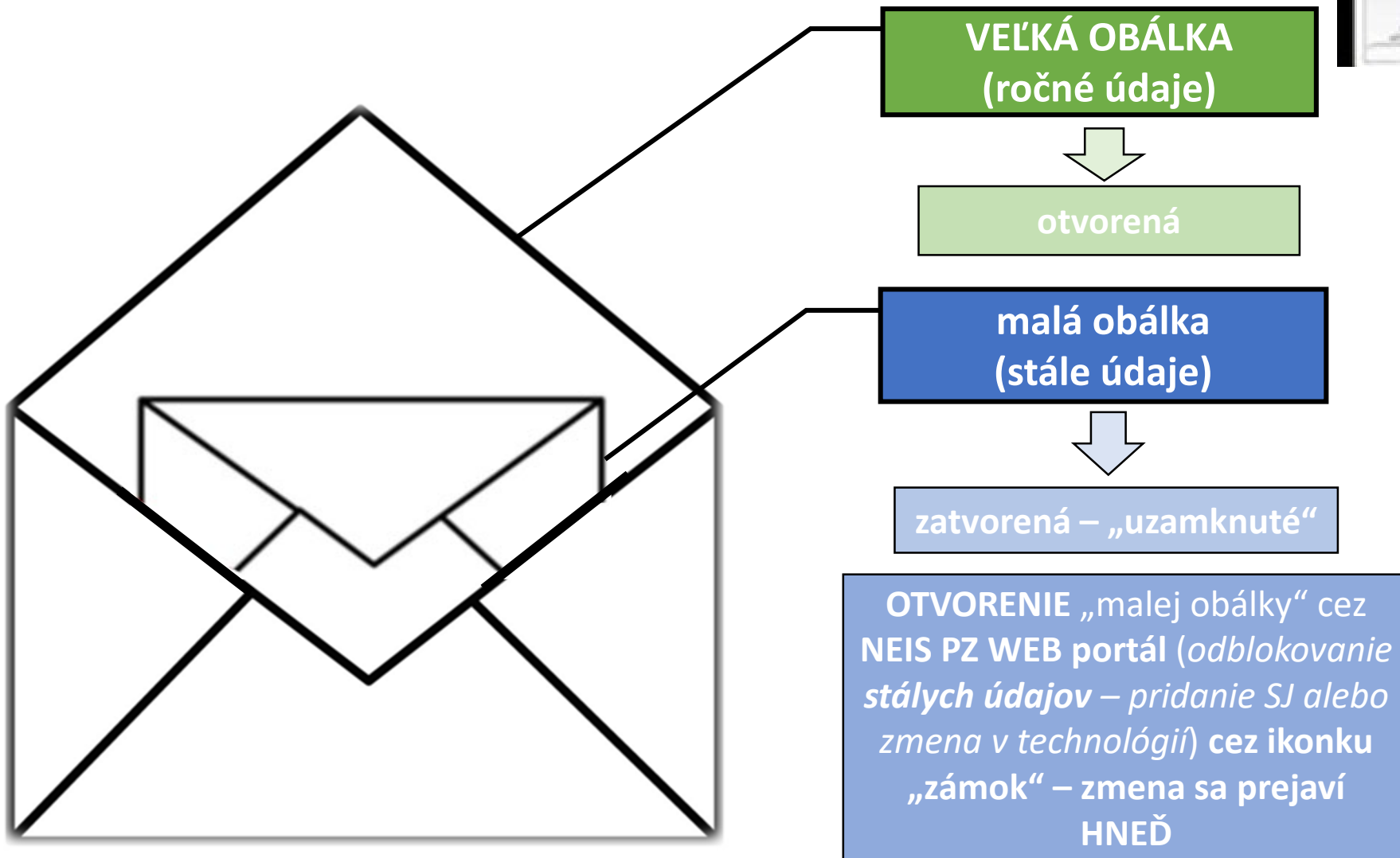
Otvorené roky

Správne vedenie okresnej evidencie ZZO

- NEIS PZ WEB podobne ako NEIS BU ukladá evidenciu po rokoch
- Rozdiel: používateľ nemá možnosť vytvoriť ďalší rok (ako to je v NEIS BU, kde sa vytvára kompletná kópia daného roku – s tým, že sa vynulujú ročné údaje)
- Aktívny databázový rok s predošlým kalendárnym rokom (momentálne 2024)
 - Prevádzkovateľ vyplňal a odosiela údaje za rok 2024 v jan-feb.2025
 - Následné opravy údajov marec-okt.2025 s opätovným odoslaním
- Databázový rok s aktuálnym kalendárnym rokom momentálne NEEXISTUJE – vytvára ho dodávateľ po ukončení validácie údajov koncom októbra
 - Prevádzkovateľ však môže pre vybrané ZZO aktuálny kalendárny rok vytvoriť

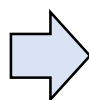
**VEĽKÁ OBÁLKA
(ročné údaje)**

zatvorená

OTVORENIE „veľkej obálky“ cez
NEIS BU (*odblokovanie ročných
údajov – najčastejšia oprava
hodnoty množstva palív*) cez
formulár prevádzkovateľa (T1) –
zmena sa prejaví cca do 60 min.
(synchronizácia s NEIS PZ WEB)

**malá obálka
(stále údaje)**

Stále údaje sú spravidla
„uzamknuté“, odblokovanie
stálych údajov – na
 predchádzajúcej snímke

NEIS – stále a ročné údaje

OTVORENIE „VEĽKEJ OBÁLKY“

Poslať údaje do NEIS PZ WEB

Názov:

IČO: Odštepný závod:

Zmena stavu prevádzkovateľa

☐ Nezmeniť stav

☒ Umožniť zmenu údajov

☐ Zablokovať údaje

Čo poslať

☒ Neposlať nič

☐ Poslať len poznámky

☐ Poslať údaje aj s poznámkami

Poznámka:

Správne vedenie okresnej evidencie ZZO

- Pri akejkol'vek dileme sa opýtať – buď kolegov na inom OÚ, alebo sa obrátiť na SHMÚ
- Je efektívnejšie sa opýtať vtedy, keď je problém práve aktuálny, ako ho „nejako rýchlo poriešiť“ a po čase sa k tomu vracieť... A nápravou nesprávneho stavu stráviť 3x toľko času.
- Príklad rýchleho (ale zlého) riešenia: 15. februára príde ukončené oznámenie od prevádzkovateľa kotolne - SZZO, údaje importujete do NEIS BU, rýchlo sa pozriete na poplatok čo vyšiel: 14500 Eur. Je evidentné, že je rádová chyba v palivách >> emisiách >> poplatku, ale vystavíte rozhodnutie o zastavení konania, bez uvoľnenia oznámenia pre opravu zo strany prevádzkovateľa. Čo sa môže stať, keď rozhodnutie je správne...

Správne vedenie okresnej evidencie ZZO

- Potvrdzovať treba aj emisie NESPOPLATNENÝCH ZL, keďže ŠS OO nie je o ochrane poplatkov, ale o ochrane ovzdušia ☺
- Nespoplatnené ZL rovnako (resp. niektoré ešte viac) znečisťujú a zaťažujú ŽP ako spoplatnené ZL...
- V NEIS by mali byť vykazované výpočty všetkých ZL, ktoré sú uvedené v schválenom postupe výpočtu emisií a výpočtový vzťah v NEIS má byť v súlade s týmto dokumentom
 - Je problém ustrážiť a skontrolovať tento súlad, keďže prevádzkovateľ má možnosť „manažovať si“ výpočty, niekedy je to aj potrebné – napr. ak počas roku je treba zohľadniť výsledky dvoch meraní, došlo k náhodnému úniku emisií (požiar, výpadok odlučovača)
 - Nový NEIS musí prehodnotiť a vylepšiť súčasnú štruktúru výpočtov, aby nebolo možné svojvoľne vyhadzovať sledované ZL alebo meniť si postup výpočtu + budú pripojené a uložené v systéme súvisiace dokumenty

Kontrola ročných údajov

- Je nevyhnutné používať zabudovanú **Analýzu vybraných údajov!**
- Analýza je základný stupeň zabezpečenia kontroly kvality údajov
- Nie je schopná odhaliť všetky chyby
- Je možné identifikovať rôzne chyby porovnaním stavu aktuálneho roka voči predošlému roku, podobne ako v kontrolných zostavách SHMÚ
- Nový NEIS už má obsahovať vizuálne zvýraznenie veľkých odchýlok a vylepšenú validáciu, avšak... dovedy musíme prežiť so starým NEIS:
- **NEIS BU môžete mať spustené v dvoch oknách**
 - v jednom okne sa prihlásite do aktuálneho roku (napr. teraz 2024)
 - v druhom okne do predošlého roku (2023)
- prepínaním týchto okien môžete čokoľvek rýchlo vizuálne porovnať.

Kontrola ročných údajov

- Pretrvávajú problémy VOC/TOC, ale je to už lepšie ako prvý rok platnosti poplatkového zákona
- Treba vychádzať zo stavu v roku 2022 (výpočty emisií podľa starého zákona)
 - Ak vtedy **neboli** v NEIS vykazované JEDNOTLIVÉ organické látky 4. skupiny, tak ich netreba vykazovať ani naďalej (napr. ak boli len 4.4.02, tak pokračuje sa vykazovaním 4.4.02)
 - Ak v roku v NEIS **boli** vykazované JEDNOTLIVÉ organické látky 4. skupiny, tak ich treba vykazovať aj naďalej + k spoplatneniu treba mať 4.4.01 (prepočet cez pomer)

VARPCZ: 3730436 Zdroj: Roštová lakovňa s odmasťovaním

	Znečisťujúce látky	Deklarovaná e...	Potvrdený poplato...
✓	1.3.00 - tuhé znečisťujúce látk...	0.018770	4.9553
✓	3.4.01 - oxid siričitý (SO ₂) - vr...	0.000045	0.0047
✓	3.4.03 - oxidy dusíka (NO _x) - o...	0.007288	0.5831
✓	3.5.01 - oxid uhoľnatý (CO)	0.002943	0.1413
✓	4.4.02 - organické látky vyjadr...	0.000491	0.1020
✓	4.4.01 - TOC z VOC	0.784464	163.1685
✓	Nespoplatnené ZL	0.932999	0.0000
✓	4.1.21 - nitrobenzén	0.000196	0.0000
✓	4.2.07 - etylbenzén	0.139278	0.0000
✓	4.2.21 - styrén (vinylbenzén)	0.000998	0.0000
✓	4.2.23 - toluén	0.032926	0.0000
✓	4.2.26 - xylén (dimetylbenz...	0.569988	0.0000
✓	4.3.01 - acetón (dimetylket...	0.003228	0.0000
✓	4.3.09 - butylacetát	0.107164	0.0000
✓	4.3.17 - etylacetát (octan e...	0.079221	0.0000

Celkový ročný poplatok (EL) 168 Poplatok potvrdený pracovníkom OÚ (EUR)

☐ Poplatkový koeficient podľa 190/2023 Z.z. § 9 o

Najčastejšie chyby a odporúčania na ich predchádzanie a odstránenie

- Dlhodobý opakujúci sa problém s veľmi malými hmotnostnými tokmi (najmä pri PCDD-PCDF) – prevádzkovatelia majú problém s prepočtom hm.toku z mikrogramov na kg... Stav sa postupne zlepšuje, poučení prevádzkovatelia zvyknú v ďalších rokoch uvádzať už správne hodnoty – v novom NEIS plánujeme pre tieto ZL výpočet s MJ hm.toku v mikrogramoch.
- Na emisie PCDD-PCDF vyššie ako 0,000001 t odporúčame pozrieť sa bližšie, otvorením výpočtu a skontrolovaním hm.toku voči správe z OM:

$$\begin{aligned} & \text{hodnota HT v } [\mu\text{g/h}] \text{ v správe z OM} / 1000 / 1000 / 1000 \\ & = \text{hodnota HT v } [\text{kg/h}] \text{ čo sa zadáva do NEIS} \end{aligned}$$

Uplatňovanie výsledku diskontinuálneho merania na výpočet množstva emisií - príklady

Príklad 1

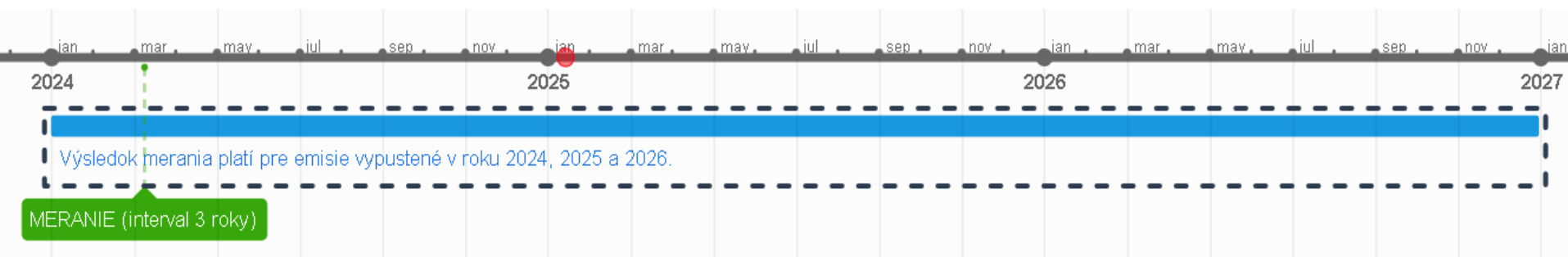
- Interval merania 3 roky (počítajú sa roky). Meranie bolo vykonané **v marci 2024**.

Výsledok merania platí pre emisie vypustené v roku 2024, 2025 a 2026.

Množstvo emisií za rok 2024 sa vypočíta na základe merania z roku 2024.

Riešenie v NEIS

- Vo výpočte emisií za rok 2024 už **nie je potrebné zavádzať viacero výpočtov pre rôzne obdobia** (výpočet s výsledkom zo „starého“ merania a výpočet s výsledkom z „nového“ merania)
- Stačí výpočet s novým výsledkom merania** – uplatňuje sa pre celý rok, v ktorom sa vykonal.

Uplatňovanie výsledku diskontinuálneho merania na výpočet množstva emisií - príklady

Príklad 3

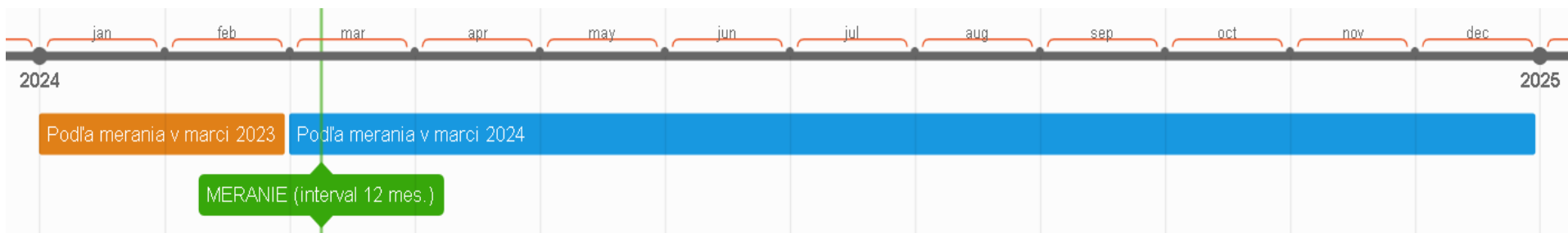
- Interval merania 12 mesiacov (počítajú sa mesiace).
- Meranie bolo vykonané **v marci 2023, následne v marci 2024.**

Množstvo emisií za rok 2024 sa vypočíta ako súčet emisií za obdobie:

- **jan-feb 2024** – podľa predchádzajúceho merania vykonaného v marci 2023
- **mar-dec 2024** – podľa merania vykonaného v marci 2024

Riešenie v NEIS

- Vo výpočte emisií za rok 2024 **je naďalej potrebné zavádzať viacero výpočtov pre rôzne obdobia** (výpočet s výsledkom zo „starého“ merania a výpočet s výsledkom z „nového“ merania) – s tým rozdielom, že obdobia budú tvoriť celé kalendárne mesiace...

Viac príkladov nájdete priamo v dokumente MŽP

Spaľovacia jednotka (T8)

- akýkoľvek kotol,
 - piestový spaľovací motor,
 - spaľovacia turbína,
 - žiarič,
 - vzduchotechnická jednotka, teplovzdušný agregát a podobné vykurovacie telesá, gamatky,
-
- **NEPRIAMY** procesný ohrev (napr. sušenie s nepriamym ohrevom)

Technológia so spaľovaním (T9e)

- koncové spaľovacie zariadenie (s výnimkou samostatných spaľovacích zariadení);
 - pec s priamym ohrevom;
 - poľný horák;
 - zariadenie na regeneráciu katalyzátorov pre katalytické krakovanie;
 - zariadenie na premenu sulfánu na síru;
 - reaktory používané v chemickom priemysle okrem zariadení na nepriamy procesný ohrev;
 - ohrievače vetra – kaupre;
-
- **PRIAMY** procesný ohrev (ostatné nevymenované zariadenia, v ktorých sa spaliny používajú na priamy ohrev alebo iné tepelné spracovanie materiálov alebo predmetov).

Spaľovacia jednotka (T8)

- **NEPRIAMY** procesný ohrev (napr. sušenie s nepriamym ohrevom)

Spaliny a
sušený
materiál delí
teplovýmenná
plocha.

Technológia so spaľovaním (T9e)

- **PRIAMY** procesný ohrev (ostatné nevymenované zariadenia, v ktorých sa spaliny používajú na priamy ohrev alebo iné tepelné spracovanie materiálov alebo predmetov).

Dochádza k priamemu
kontaktu spalín a sušeného
výrobku (materiálu).

SIŽP a NEIS

- Nový poplatkový zákon zaviedol špeciálny koeficient $KOH=3$ pre ZL, pri ktorých sa uplatňuje odchylná hodnota z EL (platí pre prevádzky pod IPKZ)
- NEIS v kontrolnej analýze informatívne vypíše, v ktorých prípadoch (zdroj, technológia, ZL) bol použitý KOH, avšak nedokážeme automatizovane vyhodnotiť, či bol všade použitý, kde mal byť... >>
mohli by túto kontrolu zaradiť inšpektori v rámci svojej činnosti?
- Ďalšie námety na kontrolu (porovnanie fyzického stavu vs. evidencia v NEIS, bez ohľadu na IP):
 - Sú správne zaevidované miesta vypúšťania?
 - Sú správne zaevidované odlučovače?
 - Sú zaevidované všetky zariadenia? (úroveň spaľovacích jednotiek a technológií)
 - Je označený zdroj ako prevádzka alebo časť prevádzky s IP? ...atď.

Často chybné údaje – nepravdivé, netransparentné, nevhodne zjednodušené...

- Evidencia druhov a množstva spálených palív v takých technológiách, kde výpočet emisií nezávisí od spotreby paliva (spotreba sa do výpočtu neuvádza a celková spotreba za zdroj, ak je vôbec uvedená, sa nemá voči čomu validovať)
- MTP zdroja (po zmene na zdroji nebol aktualizovaný – napr. výmena kotla)
- MTP spaľovacej jednotky (uvádza sa výkon namiesto príkonu, alebo príkon viacerých SJ, hodnota sa uvedie v kW namiesto MW)
- Nesúhlasí MTP zdroja so sumárom inštalovaných MTP jednotlivých kotlov (x počet ak ich je viac)
- Nekvalitné/nepravdivé údaje o miestach vypúšťania (na jednom spoločnom tlačive sa uvedie poznámka „10 rovnakých výduchov“)
- Na jednom tlačive SJ sa uvedie kompletný mix viacerých rôznych SJ (s pomenovaním SJ „1 kotol, žiariče 20 ks, dieselaagregát“)

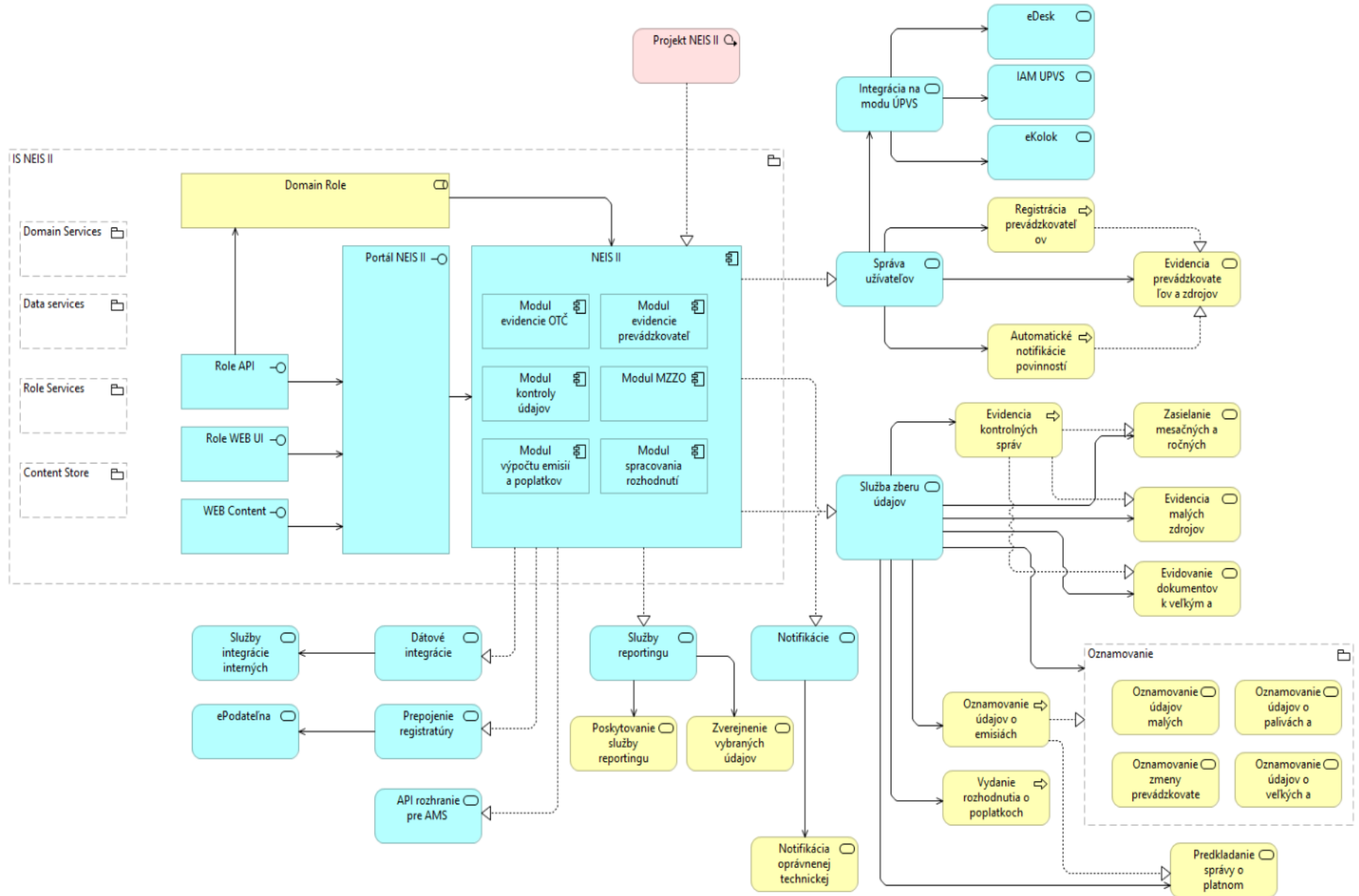
Budúcnosť NEIS

- Projekt „**Národný emisný informačný systém II (NEIS II)**“
- Výzva PSK-MZP-025-2024-DV-KF „Zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia“
- poskytovateľom je Ministerstvo životného prostredia SR, sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko 2021-2027
- Projekt sa realizuje v súlade s požiadavkami MIRRI na riadenie projektov
- Aktuálny status: príprava podkladov pre VO

IS bude slúžiť pre evidenciu a spracovanie informácií v rozsahu:

- Evidencia údajov o prevádzkovateľovi, zdroji (VZ a SZ) a jeho zariadeniach
 - Evidencia notifikácií a správ o platnom výsledku OTČ a informácie o nich
 - Evidencia palív, osobitne evidencie druhotných palív, ich výrobcov a dovozcov, ktorá sa bude členiť podľa druhu paliva a sledovaných parametrov
 - Evidencia údajov o malých zdrojoch a ich prevádzkovateľoch a evidencia údajov a kontrol malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo v obciach
 - Údaje o prevádzkovateľoch MZZO
 - Údaje o MSZ a ostatných MZZO - technológia
 - Evidencia o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia MZZO
 - Evidencia vydaných súhlasov a povolení pre MZZO
 - Evidencia podnetov a výsledkov kontroly pre MZZO
 - Zároveň vytvorí nástroj pre podporu plnenia reportovacích povinností SR voči EÚ, umožní poskytovanie informácií spolupracujúcim organizáciám, odbornej aj neodbornej verejnosti
- Výstupom projektu bude agendový systém pozostávajúci z týchto hlavných častí:**
- nástroj na zber údajov
 - nástroj na vytváranie reportov
 - nástroj na spracovanie a zobrazenie údajov
 - zavedenie 12 koncových elektronických služieb pre oblasť zdrojov znečisťovania ovzdušia
 - Integrované rozhranie
 - správu používateľov a prístupových práv
 - Súčasťou projektu bude migrácia a čistenie údajov, uložených v aktuálne využívanom systéme NEIS.

Náhľad architektúry NEIS II

Prehľad koncových služieb – budúci stav

- Registrácia - prevádzkovateľov
- Evidovanie malých ZZO
- Oznamovanie údajov o veľkých a stredných stacionárnych ZZO
- Oznamovanie údajov malých ZZO
- Oznamovanie zmeny prevádzkovateľa zdroja veľkého, stredného a malého stacionárneho ZZO
- Notifikácia oprávnenej technickej činnosti
- Predkladanie správy o platnom výsledku oprávnenej technickej činnosti
- Zasielanie mesačných a ročných protokolov z kontinuálneho merania emisií
- Oznamovanie údajov o palivách a regulovaných výrobkoch
- Evidovanie dokumentov k veľkým, stredným a malým stacionárnym ZZO
- Zverejnenie vybraných údajov v oblasti ochrany ovzdušia
- Poskytovanie služieb reportingu

Model biznis architektúry (aktéri, koncové služby, procesy) – budúci stav

